

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen nedan baseras på rapportering från samtliga 21 länsstyrelser. Länsstyrelsernas rapportering bygger på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Metod för insamling och analys kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning.

EFTERLEVNING KOMMUNER OCH ANDRA RAPPORTERANDE AKTÖRER

Samlad bedömning

Den generella bilden är att efterlevnaden är varierande i de flesta län, men skiftar mellan kommuner och inom kommuner och platser. Flera län anger att de har fått rapporter om att efterlevnaden har försämrats den senaste veckan. På många turistmål ser man en ökning i antalet besökare och med det även ökad trängsel och man rapporterar att turister/besökare är mindre benägna att följa rekommendationerna än bofasta.

- Flera län rapporterar att försiktighetsåtgärderna har minskat bland allmänheten i alla åldrar, vilket uppfattas bero på en viss "trötthet" bland personer i allmänhet. Det rör sig framförallt om att man inte håller avstånd till varandra.
- Efterlevnaden för olika verksamheter och platser varierar beroende på väder. Vid fint väder bedöms efterlevnaden vara medel till låg vid badplatser, barer och restauranger vad gäller att hålla avstånd. Vid sämre väder är det låg efterlevnad i butiker och gallerior.
- Generellt rapporteras att verksamheterna i stor utsträckning har hög efterlevnad och vidtagit åtgärder för att följa de nationella riktlinjerna, medan besökarna är mindre benägna.
- Flera län rapporterar även att efterlevnaden brister i offentliga miljöer.

Generella iakttagelser i samband med tillsynsbesök

Observationer vid tillsynsbesök vittnar generellt om hög efterlevnad och ger bilden av att verksamheter och restauranger tagit till sig av föreskrifter, även om dessa inte alltid följs av besökare och att trängseln har ökat de senaste veckorna både bland 70+ och yngre och speciellt i samband med helger/kvällar.

Efterlevnaden vid stränder/badplatser upplevs som ansträngd men är till stor del kopplad till lokalt rådande väderlek.

Vidtagna åtgärder

- Löpande kommunikations- och informationsinsatser via flera olika kanaler och på olika språk.
- Samverkan med lokalt näringsliv och möjlighet för riskgrupper att handla utanför ordinarie öppettider.
- Utökade möjligheter till handhygien på olika verksamheter och allmänna platser såsom ex återvinningscentraler.
- Avståndsmarkeringar och informationsskyltar om att hålla avstånd på flertalet olika verksamheter och allmänna platser.
- Flera kommuner har tagit "trivselvärdar" och "trängselvakter" i bruk för att sprida information och påminna om att hålla avstånd.
- Möjligheter att rapportera trängsel via e- tjänst hos kommunen.
- I samband med ökad turism genomföra gemensam presskonferens där Länsstyrelsen, Regionen och Polisen deltar.
- Hemställan från Länsstyrelsen i Stockholm till regeringen angående möjligheter att hantera trängsel på offentliga platser.

Behov av åtgärder

- **Stöd för att öka efterlevnaden.** Mer än hälften av alla län har rapporterat att det finns stort informationsbehov för att öka efterlevnaden. Det rör sig om information på flera språk, verksamhetsspecifik information, utökad information till allmänheten om individens ansvar, ny information som allmänheten inte sett tidigare, information på fler platser så som restauranger, badplatser, besöksmål och turistorter. Flera aktörer lyfter även behovet av mer nationellt samordnade informationsinsatser. Det har även uppmärksammats att frekvensen på städning och tillsyn av toaletter kan behöva ökas, speciellt i offentliga miljöer.
- **Riktlinjer från nationellt håll.** Flera län rapporterar att det finns ett behov av förtydliganden av Folkhälsomyndighetens riktlinjer för att begränsa trängsel i butiker, stränder, turistmål med flera. Stöd efterfrågas för att motivera allmänheten att fortsätta efterleva riktlinjerna.
- Två län rapporterar att kommunerna efterfrågar förtydliganden av hur kommunerna ska tolka förordningar, exempelvis besöksförbud på äldreboenden. Några kommuner efterfrågar också förtydliganden kring den nya lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder.

EFTERLEVNAD LOKAL OCH REGIONAL KOLLEKTIVTRAFIK

Samlad bedömning

- Den rapporterade graden av efterlevnad varierar mellan länen, ungefär hälften av länen rapporterar hög efterlevnad.
- Några län rapporterar om försämrad efterlevnad, beroende på trötthet eller ökat turistresande. Flera län lyfter att mängden fritidsresenärer försvårar för invånarna att göra nödvändiga resor på ett säkert sätt.
- Många län rapporterar om stora variationer över tid och mellan platser, att trängsel har uppstått i rusningstider eller exempelvis till och från populära besöksmål. Dessutom påverkas resandet av vädret, vilket gör det svårt att förutspå.
- Flera län rapporterar oro för ökad trängsel i kollektivtrafiken i samband med skolstart.

Beläggningsgrad (aktuell och tidigare år)

Generellt rapporteras det fortfarande om en lägre beläggningsgrad jämfört med föregående år. Flera rapporterar dock en ökning på senare tid och/eller att resandet väntas att öka framöver, inte minst när gymnasieskolorna åter öppnar.

I lokaltrafiken är trafikflödet inte jämt utspritt över dygnet eller platser, vilket ofta är svårt att ta höjd för.

Vidtagna åtgärder

- Informationsinsatserna till resenärer om riktlinjerna har varit omfattande i de flesta län. Informationen har fokuserat på vikten av att hålla avstånd, visa hänsyn och undvika onödiga resor. Information har spridits via olika kanaler, sociala medier, annonseringar, skyltningar på bussar och hållplatser, informatörer på bussar med flera. Flera län rapporterar att man arbetar riktat mot skolelever och ungdomar för att uppmuntra till förbättrad efterlevnad och att använda andra färdmedel än kollektivtrafiken.

Vidtagna åtgärder (forts.)

- En tredjedel av länen rapporterar att lokaltrafiken sätter in fler eller extra långa fordon (gäller framförallt bussar men även tåg) vid behov i rusningstid. Några län rapporterar att man nått maxkapacitet och inte har möjlighet till utökning även om efterfrågan skulle öka.
- Förfarandet med påstigning på bussar via bakre dörrar fortsätter. Några län rapporterar att det kan uppstå en viss förvirring vid påstigning. Förfarandet leder till att biljettkontrollen blir sämre och att det i flera län inte går att köpa biljett från chauffören. Flera län rapporterar att främre sätena är avstängda för att skydda förarna från smitta.
- Utökad städning och möjligheter till handhygien ombord rapporteras från flera aktörer.

Behov av åtgärder

- Hitta former för att motverka trängsel i kollektivtrafiken när skolterminen börjar. Från några regioner rapporteras att man varit i kontakt med kommunerna för att till exempel senarelägga skoldagen för att minska trycket i rusningstid, med blandat resultat.
- Möjlighet att avvisa resenärer av smittskyddsskäl.
- Tydligare definition av vad som räknas som nödvändiga resor, att kommunicera till allmänheten.
- Fastställda kriterier för vad som innebär trängsel inom kollektivtrafiken efterfrågas.
- Nationellt samordnade kommunikationsinsatser för att motverka trängsel i kollektivtrafiken.